

PEST MEGYEI KORMÁNYHIVATAL

Ügyiratszám: PE/030/01157-4/2021.

Ügyintéző: dr. Magyar-Zsolnay Attila István

Telefon: (1) 235-1712

Tárgy: szakmai segítségnyújtás (úthasználati díj)

Hiv. szám: 1-534-19/2021.

Melléklet:

Bukodi Károly Zoltán részére
polgármester

Ócsai Polgármesteri Hivatal

Ócsa

Bajcsy-Zsilinszky u. 2.
2364

Tisztelt Polgármester Úr!

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 133. § (3) bekezdése alapján, úthasználati díj tárgyában – az 1-534-19/2021. ügyszámon – 2021. október 11. napján küldött beadványára az alábbi szakmai álláspontomról tájékoztatom.

A Kúria Köf.5014/2012/8. számú, 2012. május 21. napján kelt határozata (a továbbiakban: Kúria határozata) meghozatalát követő időszakban bekövetkezett jogszabályváltozások a Kúria határozatának tartalmát érdemében nem érintik.

A beadványban említett egyes jogszabályi rendelkezések kapcsán az alábbiak rögzíthetők:

Az Mötv. 6. § c) pontja, 13.§ (1) bekezdés 2. pontja és 14. § (1) bekezdésének rendelkezései az Mötv. 144. § (3) bekezdésében rögzített hatályba léptető rendelkezés alapján 2013. január 1-jén léptek hatályba.

Helytálló az a megállapítás, hogy a helyi önkormányzat a helyi közügyek tekintetében önkormányzati rendeletet alkothat, illetve az is, hogy a helyi önkormányzat az Mötv. 6.§ c) pontja alapján az egyes közszolgáltatások igénybevételét – törvény felhatalmazása alapján – rendeletében feltételekhez kötheti. Az Mötv. fenti rendelkezéséből azonban nem vonható le az a következtetés, hogy e feltételek között a díj megfizetése is szerepelhetne.

A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény 12. § (2) bekezdése a Kúria határozata meghozatalának napján, 2012. május 21-én is hatályban volt. E jogszabályi rendelkezés alapján a helyi önkormányzat a helyi közutak és műtárgyaik létrehozása és működtetésével kapcsolatban valóban jogosult gazdasági tevékenységet végezni és ezzel kapcsolatos döntéseket meghozni. E tulajdonosi

jogkörbe beletartozik a vagyontárgyak fenntartási költségének biztosítása, az adott vagyontárgyak ellenérték fejében való hasznosítása. Mindez azonban – a beadványban foglaltakkal ellentétben – nem jelenthet felhatalmazást a mindezekhez szükséges forrásokat biztosító díj megfizetésének előírhatóságára.

A Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény 29. § (1) bekezdése kimondja, hogy fizetési kötelezettséget előírni, a fizetésre kötelezettek körét, a fizetési kötelezettség mértékét, a kedvezmények, mentességek körét és mértékét megállapítani kizárólag törvényben, vagy törvény felhatalmazása alapján önkormányzati rendeletben lehet, kivéve, ha az Európai Unió kötelező jogi aktusa vagy nemzetközi szerződés eltérően rendelkezik. A fentiek alapján az útdíjat kizárólag törvényben, illetve törvény felhatalmazása alapján önkormányzati rendeletben lehet megállapítani.

Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) 33. cikk (2) bekezdése szerint törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére alkotott önkormányzati rendelet tehát nem állapíthat meg díjfizetési kötelezettséget.

A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kkt.) 48. § (5b) bekezdése alapján felhatalmazást kap a helyi önkormányzat képviselő-testülete hogy a közlekedésért felelős miniszter rendeletében előírt közutak kezelési feladataival kapcsolatban, valamint a közlekedésért felelős miniszter rendeletében előírt közutak építésével kapcsolatban előírt minőségi követelmények ellenőrzésének való megfelelés érdekében az általa kezelt közutak vonatkozásában a helyi sajátosságoknak megfelelő további szabályokat rendeletben állapíthasson meg.

E rendeleti felhatalmazás azonban nem terjed ki díjfizetési kötelezettség megállapítására. Az országos közutak tekintetében a Kormány [Kkt. 48. § (3) bekezdés a) 19. pont], illetve a miniszter [Kkt. 48. § (3) bekezdés g) pont] kapott felhatalmazást úthasználati díjfizetéssel kapcsolatos rendeletalkotásra.

A Kkt. 48. § (5) bekezdése felhatalmazást ad a helyi önkormányzat képviselő-testületének, hogy rendeletben állapítsa meg a várakozási területek tekintetében az egyes díjköteles várakozási területeket, valamint azok kategóriáit, várakozási területenként, vagy kategóriánként a díjköteles várakozási időszakot, a fizetendő várakozási díj mértékét, a díjköteles várakozás megengedett leghosszabb időtartamát, továbbá mentességre, és kedvezményes várakozási díjra vonatkozó szabályokat.

Ha a jogalkotó szándéka az lett volna, hogy felhatalmazást adjon a helyi önkormányzat képviselő-testületének a helyi közutak használatához kapcsolódó díjfizetési szabályok rendeleti megállapítására, akkor azt a Kkt.-ben – a parkolási díjra vonatkozó rendelkezésekhez hasonlóan – kellett volna kimondania.

A helyi közutak kezelésének szakmai szabályairól szóló 5/2004. (I.28.) GKM rendelet „Melléklet az 5/2004. (I.28.) GKM rendelethez A helyi közutak kezelésének szakmai szabályai” című szabályzat 2.3. pontja a közútkezelői intézkedések fő csoportjai körében említi a közút közlekedési célú rendkívüli igénybevételének engedélyezését (pl. meghatározott össztömeget, tengelyterhelést, vagy méretet meghaladó jármű). Fenti engedélyezési eljárás részletes szabályait önkormányzati rendelet tehát meghatározhatja. Díjfizetési kötelezettség megállapítására azonban, törvényi felhatalmazás hiányában, nincs lehetőség.

Összegezve megállapítható, hogy tekintettel a Kkt. 48.§ (5b) bekezdésében adott törvényi felhatalmazásra, az általa működtetett közutak vonatkozásában alkotott önkormányzati rendelet nem tekinthető az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdése szerinti törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszony rendezésére alkotott rendeletnek. Közút használatával kapcsolatos díjfizetésre vonatkozó szabályokat csak törvény, vagy törvényi felhatalmazás alapján önkormányzati rendelet állapíthat meg. A Kkt. nem adott felhatalmazást a helyi önkormányzatnak közutak használatával kapcsolatos díjfizetésre vonatkozó rendeletalkotásra.

Tekintettel arra, hogy az időközben bekövetkezett jogszabályváltozások a Kúria határozatában foglaltakat érdemben nem befolyásolják, a Kúria határozata változatlanul és teljes körűen irányadónak tekinthető. A 2012. óta bekövetkezett jogszabályváltozásokból a beadványban leszűrt konklúziók egyike sem következik, ezért a törvényességi felhívásban foglaltak fenntartása a továbbiakban is indokolt.

A fenti szakmai segítségnyújtásra a képviselő-testület jogszerű működésének biztosítása céljából került sor, mely azonban nem tekinthető a jogalkalmazók számára kötelező jogi iránymutatásnak vagy állásfoglalásnak, és arra sem bíróság, sem más hatóság előtt nem lehet érvényesen hivatkozni. Szakmai álláspontom kizárólag jogi véleményemet tartalmazza, mely a jogalkalmazót nem menti döntése felelőssége alól.

Budapest, 2021. november „23.”.

Üdvözlettel:

Dr. Tarnai Richárd
kormány megbízott

Az eredeti papíralapú dokumentummal egyező.

Másolatot készítette:

Dr. Ács Kitti

törvényességi felügyeleti szakügyintéző

Pest Megyei Kormányhivatal

Törvényességi Felügyeleti Főosztály Törvényességi Felügyeleti Osztály 2.

Ezen lap nem része az eredeti iratnak, kizárólag a jogszabályi megfeleléshez szükséges
záradékolás megjelenítését szolgálja.

